
Κέντρον Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας
της Ακαδημίας Αθηνών

Φιλοπρόοδος Όμιλος Υμηττού

Διεθνές Επιστημονικό Συνέδριο

*Σμύρνη: Η ανάπτυξη μιας μητρόπολης
της Ανατολικής Μεσογείου (17^{ος} αι. - 1922)*

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

**20-23 Σεπτεμβρίου 2012
ΑΘΗΝΑ - ΥΜΗΤΤΟΣ**

Αίθουσα Εκδηλώσεων Φιλοπρόοδου Ομίλου Υμηττού

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

ΠΕΜΠΤΗ 20 Σεπτεμβρίου 2012

- 18.00-19.00 **Εγγραφή συνέδρων**
- 19.00-20.45 **Έναρξη συνεδρίου**
Πρόεδρος: **Στέφανος Δ. Ήμελλος**, Ακαδημαϊκός,
*Επόπτης του Κέντρου Ερεύνης της Ελληνικής
 της Λαογραφίας Ακαδημίας Αθηνών*
- 19.00-19.45 **Χαιρετισμοί**
Λένα Γιακουμάκη-Ρούσσου,
Πρόεδρος του Φιλοπρόοδου Ομίλου Υμηττού
Μιχάλης Σταυριανουδάκης,
Δήμαρχος Δάφνης - Υμηττού
Μενέλαος Κρούσσο,
Πρόεδρος Κοινότητας Υμηττού
Στέφανος Δ. Ήμελλος,
Ακαδημαϊκός
Νίκος Βικέτος,
Γενικός Γραμματέας της Ενώσεως Σμυρναίων
- 19.45-20.00 **Εισαγωγή στο Συνέδριο**
Αικατερίνη Πολυμέρου-Καμηλάκη, Διευθύντρια του
 Κέντρου Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας της Ακαδημίας
 Αθηνών
- 20.00-20.30 **Εναρκτήρια Ομιλία**
Όλγα Κατσιαρδή-Hering, Καθηγήτρια Ιστορίας Νέου Ελ-
 ληνισμού του Πανεπιστημίου Αθηνών, Σμύρνη: σταυροδρόμι
 γεωοικονομικών, κοινωνικών, πολιτιστικών αλλαγών, τέλος
 18ου-αρχές 20ού αιώνα
- 20.30 **Μουσική εκδήλωση**
Τα οχτώ Μικρασιάτικα τραγούδια του Γιάννη Κωνσταντινίδη,
 με το Χορωδιακό Εργαστήρι Αθηνών, υπό τη διεύθυνση του
 Σταύρου Μπερή

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 21 Σεπτεμβρίου 2012

ΠΡΩΪΝΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

- Πρόεδρος:** **Παρασκευάς Ποτηρόπουλος**
 10.00-10.20 **Βασίλης Δημητριάδης**, Όψεις της περιοχής της Σμύρνης: από τον Όθωνα μέχρι τον Κριμαϊκό πόλεμο (1830-1853)
 10.20-10.40 **Διονύσης Μουρελάτος**, Το ταξίδι του βυζαντινολόγου Γ. Λαμπάκη στη Μ. Ασία. Η χριστιανική κοινότητα της Σμύρνης και τα μνημεία
 10.40-11.00 **Βίλμα Χαστάογλου-Μαρτινίδη**, Ο μετασχηματισμός του θαλασσιού μετώπου της Σμύρνης: Έργα και όψεις του κοσμοπολίτικου εκσυγχρονισμού, 1860-1910
 11.00-11.20 **Αλέκα Καραδήμου-Γερόλυμπου**, Όψεις του αστικού χώρου της Σμύρνης πριν και μετά από την καταστροφή. Εμμονές και ρήξεις
 11.20-11.40 Συζήτηση
 [ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ 11.40 - 12.10]

ΜΕΣΗΜΒΡΙΝΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

- Πρόεδρος:** **Κωνσταντίνος Σαμάντης**
 12.10-12.30 **Εύα Αγλάδη**, Ο Σύλλογος Μικρασιατών η *Ανατολή* και το πρόγραμμα «εθνικής διαπαιδαγώγησης» των Ελληνορθόδοξων της Μικράς Ασίας
 12.30-12.50 **Δημήτρης Καμούζης**, Η γυναικεία εκπαίδευση και ο γλωσσικός εξελληνισμός των Ρωμιών της Μικράς Ασίας: Το «Ομήρειον Παρθεναγωγείον» Σμύρνης (1881-1922)
 12.50-13.10 **Χρυσόθεμις Σταματοπούλου-Βασιλάκου**, Το θέατρο στην ελληνόφωνη εκπαίδευση της Σμύρνης και η παιδαγωγός Σαπφώ Λεοντιάς
 13.10-13.30 Συζήτηση

ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

- Πρόεδρος:** **Ιωάννης Καραχρήστος**
 17.00-17.20 **Elena Frangakis-Syrett**, The Role of Capital and Credit in the Trade of Smyrna in the 18th century
 17.20-17.40 **Κατερίνα Παπακωνσταντίνου**, Η ελληνική εμπορική ναυτιλία στο λιμάνι της Σμύρνης τον 18ο αιώνα
 17.40-18.00 **Μαρία-Χριστίνα Χατζήϊωάννου**, Η συγκρότηση των χριστιανικών εμπορικών δικτύων στην οθωμανική Σμύρνη, 18ος-19ος αιώνας
 18.00-18.20 Συζήτηση
 [ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ 18.20 - 18.50]

ΒΡΑΔΙΝΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

- Πρόεδρος:** **Παναγιώτης Καμηλάκης**
 18.50-19.10 **Βασιλική Αμωράτη**, Πέρα από τον κυρίαρχο αστικό χαρακτήρα: Εξερευνώντας την αγροτική ζωή των ελληνορθόδοξων κατοίκων της Σμύρνης στα τέλη του 19ου και τις αρχές του 20ού αιώνα
- 19.10-19.30 **Γιώργος Καραμπελιάς**, Ο «καημός της ρωμιοσύνης» – η Σμύρνη ως η επιτομή ενός επιβεβλημένου μεταπρατισμού
- 19.30-19.50 **Σ. Μοχάματ Σαριάτ-Παναχί**, Η αντίδραση της ελληνικής κοινότητας της Σμύρνης σε περιπτώσεις φυσικών καταστροφών και επιδημιών
- 19.50-20.10 Συζήτηση

ΣΑΒΒΑΤΟ 22 Σεπτεμβρίου 2012

ΠΡΩΙΝΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

- Πρόεδρος:** **Γεώργιος Καραχάλιος**
 10.00-10.20 **Γιώργος Τζεδόπουλος**, Συνύπαρξη και ανταγωνισμός στη Σμύρνη του 17ου αιώνα: Ο διαμφισβητούμενος τόπος του μαρτυρίου
- 10.20-10.40 **Ιωάννης Καραχρήστος**, Μετανάστευση από Καππαδοκία και Πισιδία προς τη Σμύρνη, 18ος αιώνας-1922: Μεταναστευτικές στρατηγικές και πρακτικές διαχείρισης της μεταναστευτικής εμπειρίας
- 10.40-11.00 **Παναγιώτης Καμηλάκης**, Επαγγέλματα και συντεχνίες στη Σμύρνη, 19ος-αρχές 20ού αιώνα
- 11.00-11.20 **Μιχάλης Βαρλάς**, Σμύρνη, το λιμάνι της ευκαιρίας
- 11.20-11.40 Συζήτηση
 [ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ 11.40 - 12.10]

ΜΕΣΗΜΒΡΙΝΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

- Πρόεδρος:** **Ελευθερία Σαχίνογλου**
 12.10-12.30 **Ζωή Ρωπαΐτου**, Η ελληνική κοινότητα της Σμύρνης μέσα από έναν Οδηγό της πόλης του 1877 (έκδοσις Αμαλθείας)
- 12.30-12.50 **Λάζαρος Βλαδίμηρος**, Οι έλληνες γιατροί της Σμύρνης: Φορείς και εκφραστές μιας ιατρικής με κοινωνικό πρόταγμα
- 12.50-13.10 **Βαγγέλης Κεχριώτης**, Ποιος κυβερνά αυτή την κοινότητα; Αντιπαραθέσεις και συμβιβασμοί στις διαδικασίες εκπροσώπησης των Ελληνορθόδοξων της Σμύρνης στις αρχές του 20ού αιώνα
- 13.10-13.30 **Δημήτρης Σταματόπουλος**, Ορθόδοξη Εκκλησία και έλεγχος του ιδιωτικού χώρου: Η περίπτωση της Σμύρνης
- 13.30-13.50 Συζήτηση

ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

- Πρόεδρος:** **Ζωή Ν. Μάργαρη**
 17.00-17.20 **Ιωάννης Πλεμμένος**, Από το κλασικό παρελθόν στο οθωμανικό παρόν: Η διαχείριση της εικόνας της Σμύρνης στην ευρωπαϊκή δραματική και λογοτεχνική παραγωγή (17ος-20ός αιώνας)
 17.20-17.40 **Λευτέρης Τσικουρίδης**, Ευρωπαϊκές επιρροές στη μουσική της Σμύρνης στα τέλη του 19ου αιώνα
 17.40-18.00 **Γιώργος Κωσταντζός**, Η γέννηση και εξέλιξη της λόγιας μουσικής στη Σμύρνη: Καταγραφές, επιρροές, συνθέτες
 18.00-18.20 Συζήτηση
 [ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ 18.20 - 18.50]

ΒΡΑΔΙΝΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

- Πρόεδρος:** **Ιωάννης Πλεμμένος**
 18.50-19.10 **Basma Zerouali**, Σμύρνη: «ξεχωριστή περίπτωση» στην Ανατολική Μεσόγειο του μακρού 19ου αιώνα
 19.10-19.30 **Μαρία Ανδρουλάκη**, Από τη Σμύρνη στη Ρόδο: Μουσικά δίκτυα και δημιουργικότητα με αφετηρία το τραγούδι «Μια Σμυρνιά στο παραθύρι»
 19.30-19.50 **Ζωή Ν. Μάργαρη**, «Έτσ' ήταν στη Σμύρνη μουρέλι μ'»: Ενθυμήματα της μουσικοχορευτικής ζωής της Σμύρνης στη Λέσβο
 19.50.-20.10 Συζήτηση
 20.30 **Μουσική εκδήλωση**
Τραγούδια της Σμύρνης από τις καταγραφές του L.A. Bourgault-Ducoudray
 Πρώτο μέρος: Κατερίνα Τσίτσα, πιάνο, Αναστασία Τζιλιάνου, τραγούδι
 Δεύτερο μέρος: Χρήστος Τσιαμούλης, τραγούδι - ούτι

ΚΥΡΙΑΚΗ 23 Σεπτεμβρίου 2012

ΠΡΩΪΝΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

- Πρόεδρος:** **Μαρία Ανδρουλάκη**
 10.00-10.20 **Ελένη Γ. Γαβρά**, Πολιτισμικό και οικιστικό απόθεμα των ελληνικών κοινοτήτων της Μ. Ασίας
 10.20-10.40 **Αλέκος Ε. Φλωράκης**, Σμυρνιοί προσκυνητές στην Παναγιά της Τήνου
 10.40-11.00 **Ιωάννα Πετροπούλου**, Βιβλίων περιπέτειες: μια επιχείρηση διάσωσης

- 11.00-11.20 **Αθανάσιος Ε. Καραθανάσης**, Η κίνηση του βιβλίου στη Σμύρνη την περίοδο 1800-1820
- 11.20-11.40 Συζήτηση
[ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ 11.40 - 12.10]
- Πρόεδρος:** **Ευάγγελος Καραμανές**
- 12.10-12.30 **Παρασκευάς Ποτηρόπουλος**, Στοιχεία παράδοσης και νεωτερικότητας στον λαϊκό πολιτισμό της Σμύρνης
- 12.30-12.50 **Renee Hirschon-Φιλιππάκη**, Τοπικές διαφοροποιήσεις στον πολιτισμό της Μικράς Ασίας μέσα από τις αναμνήσεις των μικρασιατών προσφύγων
- 12.50-13.10 **Αικατερίνη Πολυμέρου-Καμηλάκη**, Η Σμύρνη και το έργο του ζωγράφου Θεόφιλου Χατζημιχαήλ
- 13.10-13.30 Συζήτηση
- 13.30-14.30 **Στρογγυλό τραπέζι:** Η προσφυγική μνήμη ως εμπειρία στον Λόγο και την Τέχνη
- Συντονιστής:** **Νίκος Καραπιδάκης**, Καθηγητής του Τμήματος Ιστορίας του Ιονίου Πανεπιστημίου, διευθυντής του περιοδικού «Νέα Εστία»
- Συμμετέχουν: **Γιώργος Ανδρέου**, συνθέτης-συγγραφέας,
Παρασκευάς Καρασούλος, στιχουργός-εκδότης,
Αφροδίτη Μάνου, ερμηνεύτρια-τραγουδοποιός
- 14.30-14.45 **Συμπεράσματα και κλείσιμο συνεδρίου**

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΥΝΕΔΡΩΝ

Βασιλική Αμωράτη, Υποψήφια διδάκτωρ, Πανεπιστήμιο του Βοσπόρου (Boğaziçi University), Κωνσταντινούπολη, Τουρκία

Γιώργος Ανδρέου, συνθέτης-συγγραφέας

Μαρία Ανδρουλάκη, Ερευνήτρια-Μουσικολόγος, Κέντρον Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας της Ακαδημίας Αθηνών

Εύα Αχλάδη, Διδάσκουσα Τουρκικής Γλώσσας, Τμήμα Τουρκικών και Σύγχρονων Ασιατικών Σπουδών Πανεπιστημίου Αθηνών

Μιχάλης Βαράς, Ιστορικός, Υπεύθυνος Τμήματος Γενεαλογίας και Προφορικής Ιστορίας του Ιδρύματος Μείζονος Ελληνισμού

Λάζαρος Βλαδίμηρος, Ιατρός

Ελένη Γαβρά, Δρ. Αρχιτέκτων ΑΠΘ, αναπληρώτρια καθηγήτρια Πανεπιστημίου Μακεδονίας – Τμήμα Βαλκανικών, Σλαβικών και Ανατολικών Σπουδών

Βασίλης Δημητριάδης, Υποψήφιος διδάκτωρ Ιστορίας, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Basma Zerouali, Membre scientifique de l'École Française d'Athènes

Παναγιώτης Καμηλάκης, Ερευνητής (τ.), Κέντρον Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας της Ακαδημίας Αθηνών

Δημήτρης Καμούζης, Ερευνητής, Κέντρο Μικρασιατικών Σπουδών

Αλέκα Καραδήμου-Γερολύμπου, Ομότιμη Καθηγήτρια, Τμήμα Αρχιτεκτόνων, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Αθανάσιος Καραθανάσης, Καθηγητής, Τμήμα Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Γιώργος Καραμπελιάς, συγγραφέας-εκδότης

Νίκος Καραπιδάκης, Καθηγητής του Τμήματος Ιστορίας του Ιονίου Πανεπιστημίου, διευθυντής του περιοδικού «Νέα Εστία»

Παρασκευάς Καρασούλος, στιχουργός-εκδότης

Ιωάννης Καραχρήστος, Ερευνητής, Κέντρον Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας της Ακαδημίας Αθηνών

Όλγα Κατσαρδή-Hering, Καθηγήτρια Ιστορίας του Νέου Ελληνισμού, Εθνικό Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

†**Βαγγέλης Κεχριώτης**, Επίκουρος Καθηγητής, Πανεπιστήμιο Βοσπόρου (Boğaziçi University), Κωνσταντινούπολη, Τουρκία

Γιώργος Κωστάντζος, Μουσικολόγος

Αφροδίτη Μάνου, ερμηνεύτρια-τραγουδοποιός

Ζωή Μάργαρη, Ερευνήτρια, Κέντρον Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας της Ακαδημίας Αθηνών

Διονύσης Μουρελάτος, Μεταδιδακτορικός υπότροφος Πανεπιστημίου Αθηνών

Seyyed Mohammad T. Shariat-Panahi, Post Doc researcher, University of Thes-saly

Κατερίνα Παπακωνσταντίνου, Ιστορικός, Δρ. Πανεπιστημίου Αθηνών, διδά-σκουσα στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο

Ιωάννα Πετροπούλου, Ιστορικός

Ιωάννης Πλεμμένος, Ερευνητής-Μουσικός, Κέντρον Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας της Ακαδημίας Αθηνών

Αικατερίνη Πολυμέρου-Καμηλάκη, Τέως Διευθύντρια, Επιστημονική Συνεργάτις, Κέντρον Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας της Ακαδημίας Αθηνών

Παρασκευάς Ποτηρόπουλος, Ερευνητής, Κέντρον Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας της Ακαδημίας Αθηνών

Ζωή Ρωπαΐτου, (τ.) Ερευνήτρια, Κέντρον Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας της Ακαδημίας Αθηνών

Δημήτρης Σταματοπούλος, Αναπληρωτής Καθηγητής, Τμήμα Βαλκανικών, Σλαβικών και Ανατολικών Σπουδών, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας

Χρυσόθεμις Σταματοπούλου-Βασιλάκου, Καθηγήτρια Τμήματος Θεατρικών Σπουδών, Φιλοσοφική Σχολή, Εθνικό Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Γιώργος Τζεδόπουλος, Διδάκτωρ Πανεπιστημίου Αθηνών, ανεξάρτητος ερευνητής

Λευτέρης Τσικουρίδης, Λέκτορας, Τμήμα Μουσικής Επιστήμης και Τέχνης, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας

Έλενα Φραγκάκη-Syrett, Professor of Economic History, Queens College, City University of New York

Αλέκος Φλωράκης, Δρ. Εθνολόγος-λαογράφος

Βίλμα Χαστάογλου-Μαρτινίδη, Καθηγήτρια Τμήματος Αρχιτεκτόνων, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Μαρία-Χριστίνα Χατζιωάννου, Διευθύντρια Ερευνών, Ινστιτούτο Ιστορικών Ερευνών/Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών

Renee Hirschon-Φιλιππάκη, Senior research fellow, St. Peter's College, University of Oxford